

**5. Անտառային և որսորդական տնտեսություններ,
հատուկ պահպանվող տարածքներ**

5. Forestry and hunting grounds, specially protected areas

2010թ. ՀՀ անտառային հողերը կազմել են 369.1 հազ. հա, որի 82.8%-ը ծածկված է անտառներով: Իրականացված անտառտնտեսական աշխատանքների ծավալը կազմել է 1362.3 մլն. դրամ, որի 98.7%-ը՝ տնտեսական եղանակով:

Համալիր հատումներից մաքրման ենթակա հատատեղերի մակերեսը կազմել է 1033.0 հա, չմաքրված հատատեղերի մակերեսը՝ 116.5 հա:

2010թ. որսվել է 160 մուշտակամորթ (բոլորն էլ՝ նապաստակ), 15220 փետրավոր թռչուն (1100 աղավնի, 920 քարակաքավ, 2200 բաղ և 11000 լոր):

Արժեքավոր արդյունագործական ձկների պահպանման և վերարտադրության ծախսերը կազմել են 28500.0 հազ. դրամ: Բնական ջրատարներ և ջրամբարներ է արձակվել 192.0 հազ. հատ իշխանի մանրածուկ:

RA forestry fund comprised 369.1 thsd. ha in 2010 82.8% of which is covered with forests. The volume of implemented forestry work comprised 1362.3 mln. drams, of which 98.7% by economic way.

The square of felling places which is subject to be cleaned from combined fellings comprised 1033.0 ha, the square of not cleaned felling places - 116.5 ha.

In 2010 160 fur-coats (all of them are hares), 15220 feathered birds (1100 pigeons, 920 stone partridges, 2200 ducks and 11000 quails) were shot.

Expenditure on protection and reproduction of valuable industrial fishes comprised 28500.0 thsd. drams. 192.0 thsd. pieces of fry trout l were thrown into natural canals and reservoirs.

Անտառտնտեսական աշխատանքների ընդհանրացված ցուցանիշները, 2010թ.

Overall indicators of forestry work, 2010

	Ընդգրկման տարածքը, հա Including territory, ha	Ծախսված գումարը, հազ. դրամ Spent sum, thsd. drams
Անտառվերականգնում պետական նշանակության անտառներում Forest restoration in forests of state significance	190.2	36952.0
որից՝ անտառի տնկում և ցանքս of which: forest planting and sowing	190.2	36952.0
Տնկարկների ստեղծում ձորակներում, հանդակներում, ավազուտներում և այլ անհարմար հողերում Establishment of plantations in ravines, non-arable, sandy and other unsuitable lands	7.0	7800.0
Անտառային մշակաբույսերի լրացում Supplement of forest plants	349.5	10830.0
Բնափայտային և թփուտային տեսակների ցանքս տնկարաններում Sowing of wood and brushwood types in seed-plots	5.3	5089.0
Անտառային մշակաբույսերի խնամք Care of forest plants	2418.0	68971.0
որից՝ քիմիական եղանակով of which by chemical way	11.0	275.0

	Ընդգրկման տարածքը, հա Including territory, ha	Ծախսված գումարը, հազ. դրամ Spent sum, thsd. drams
Անտառտնկարաններում հերբիցիդների օգտագործում Use of herbicides in forest plantations	2.0	14.2
Անտառպուրակի խնամք Taking care of forest grove	373.4	18444.2
Ծառատեսակների, թփերի, պտղային և հատապտղային տեսակների սերմնաբույսերի հիմնում դպրոցներում Grounding of types of seed-plants of trees, brushwoods, types of fruit and berries in schools	2.6	2266.9
Անտառային մշակաբույսերի, տնկարանների, տնկադաշտերի և դպրոցների ստեղծման համար հողի նախապատրաստում Land preparing for creation of forest plants, seed-plots, seed-fields and schools	7.5	528.7
որից՝ հաջորդ տարվա համար of which: for the next year	6.0	360.0
Անտառապաթոլոգիական ուսումնասիրություն Forest pathological research	543.4	-
Վերգետնյա պայքարի միջոցառումներ քիմիական եղանակով Overhead fighting activities by chemical way	381.0	1244.2
Կանաչ գոտիների բարելավում Improvement of green belts	373.4	17815.3
Պետական նշանակության անտառներում անտառային մշակաբույսերի փոխադրում անտառածածկ տարածք Movement of forest plants to the territory covered by forest in the forests of state significance	14.1	-

Սերմերի մթերումը և մնացորդը տարեվերջին, 2010թ.

Storing of seeds and remainder at the end of 2010

	Սերմերի մթերում (ներառյալ անտառ-սերմային տնկադաշտերից) Storing of seeds (including from forest seed plantations)		Սերմերի մնացորդը տարեվերջին, կգ Remainder of seeds at the end of the year, kg
	կգ kg	հազ. դրամ thsd. drams	
Փշատերևավորներ Coniferouses	214.1	3252.0	307.6
այդ թվում՝ սոճի of which: pine	195.1	2967.0	294.6
զիհի juniper	19.0	285.0	-
կենսածառ thuja	-	-	13.0
Սաղարթավոր և ծառաթփային տեսակներ (ներառյալ տեխնիկական տեսակները) Larch and tree-brush types (including technical types)	4901.1	1682.0	1511.0
այդ թվում՝ կաղնի of which: oak	3393.5	881.0	1028.0
պտղահնդավորներ fruit-seeds	37.0	247.0	23.0
ընկուզապտղավորներ nut-fruits	1040.6	122.0	-
թխկի maple	195.0	195.0	195.0

	Սերմերի մթերում (ներառյալ անտառ- սերմային տնկադաշտերից) Storing of seeds (including from forest seed plantations)		Սերմերի մնացորդը տարեվերջին, կգ Remainder of seeds at the end of the year, kg
	կգ kg	հազ. դրամ thsd. drams	
հացենի ash-tree	225.0	225.0	265.0
մանրատերև թեղի lacebark elm	10.0	12.0	-
Ընդամենը Total	5115.2	4934.0	1818.6

Ոչ բնափայտային հումքի և պաշարների օգտագործումը (անտառային կողմնարդյունք), 2010թ.

Use of non wood raw materials and stocks (collateral result of forest), 2010

	Ընդամենը, հա Total, ha	Ֆինանսական մուտքերը, հազ. դրամ Financial receipts, thsd. drams
Խոտհունձ Haymaking	147.0	772.6
Անասունների արածեցում Cattle pasture	2.0	16.0
Ընդամենը Total	149.0	788.6

Անտառի վնասատուների և հիվանդությունների օջախների առկայությունը, 2010թ.

Availability of hotbeds of forest pests and diseases, 2010

(հեկտար)
(hectare)

	Վնասատուների և հիվանդությունների օջախները տարեսկզբին Hotbeds of forest pests and diseases at the beginning of the year	որից՝ պահանջում են պայքարի միջոցառումներ of which needs pest-control measures	Վերացված է պայքարի միջոցառումներով Eliminated by pest-control measures	Վնասատուների և հիվանդությունների օջախները տարեվերջին Hotbeds of forest pests and diseases at the end of the year	որից՝ պահանջում են պայքարի միջոցառումներ of which needs pest-control measures
Վնասատուներով վարակված տարածքներ Areas infected by pests	5230	5230	120	2765	2765
այդ թվում՝ of which					
փշատերևավորների վնասատուներ pests of coniferouses	35	35	35	-	-
տերևակեր վնասատուներ leaf eating pests	5125	5125	85	2100	2100
այդ թվում՝ of which					
տարազույգ և օղակավոր մետաքսագործներ unparallel and annulated silkworms	15	15	15	-	-
նսկետուտ golden gooseneck	5080	5080	40	2100	2100

	Վնասատուների և հիվանդությունների օջախները տարեսկզբին Hotbeds of forest pests and diseases at the beginning of the year	որից՝ պահանջում են պայքարի միջոցառումներ of which needs pest-control measures	Վերացված է պայքարի միջոցառումներով Eliminated by pest-control measures	Վնասատուների և հիվանդությունների օջախները տարեվերջին Hotbeds of forest pests and diseases at the end of the year	որից՝ պահանջում են պայքարի միջոցառումներ of which needs pest-control measures
կաղնու կանաչ տերևամուրր oak's green leaf eater	10	10	10	-	-
երկրաչափեր geometers	20	20	20	-	-
անտառի այլ վնասատուներ other forest pests	70	70	-	665	665
Անտառի հիվանդություններ Forest diseases	17090	17090	45	7444	7444
այդ թվում՝ of which					
կաղնու ալրացող oak farinaceouses	15546	15546	5	6830	6830
այլ other	1544	1544	40	614	614
Ընդամենը¹ Total¹	19430	19430	165	8109	8109

Անտառահատումների և մթերված փայտանյութի ծավալներն ըստ տեսակների, 2010թ.

Volume of loggings and stored wood by types, 2010

	Հատումների ենթարկված տարածքը, հա Felled area, ha	Ծախսված գումարը, հազ. դրամ Spent sum, thsd. drams	Մթերված փայտանյութի ծավալը, խիտ խոր. մ Volume of stored wood, dense cub. m		որից՝ օգտագործման համար նախատեսված of which provided for use
			ընդամենը total	որից՝ շինափայտ of which timber	
Նոսրացման Thinning out	95.7	14.3	854.3	288.4	854.3
Անցումային Transition	400.9	1115.6	13298.4	1717.0	13298.4
Մանիտարական Sanitary	957.5	11395.8	19135.1	2113.4	19135.1
Այլ ² Other ²	73.0	5939.4	5220.3	594.3	5220.3
Ընդամենը Total	1527.1	18465.1	38508.1	4713.1	38508.1

¹ Ըստ առանձին խմբերի ցուցանիշների հանրագումարը չի համընկնում ընդամենի հետ, քանի որ նույն տարածքի վրա կատարվել են համատեղ անտառպաշտպանական աշխատանքներ:

¹ With respect to separate groups, the number of indicators does not match with the total, since forest-protection works were conducted in the same area.

² Այստեղ ներառված են ճամփեզրերի ծառերի հատումները, անտառմիջյան ճանապարհների երթևեկությունը խանգարող ծառերի հատումները, բարձրավոլտ լարման հաղորդալարերի տակ եղած ծառերի հատումները, քամատապալ ծառերը (որոնց զբաղեցրած տարածքների առանձնացված հաշվառում չի կատարվում), ինչպես նաև Սևանա լճի ջրի մակարդակի բարձրացմամբ պայմանավորված ծառահատումները:

² Here are included cuttings of: roadside trees, trees impeding traffic within the forest roads, trees that are under high-voltage (power) lines, trees that are fallen from wind (on the areas of which special-purpose inventory is not conducted); as well as tree-cuttings due to rise of the Lake Sevan level.

Անտառային հրդեհները, 2010թ.

Forest fires, 2010

	Ընդամենը Total
Հրդեհների քանակը, միավոր Quantity of fires, unit	50
Հրդեհված տարածքի մակերեսը, հա Square of fired area, ha	846.9
որից՝ վերգետնյա անտառածածկ of which: overhead forest covered	786.1
Հրդեհների մարման ծախսերը, հազ. դրամ Expenses of smothering of fires, thsd. drams	1655.0

Անտառխախտումներն ըստ ուղղությունների, 2010թ.

Forest violations by directions, 2010

		Ընդամենը Total
Ապօրինի անտառհատումներ Illegal loggings	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	179
	ծառերի քանակը, միավոր quantity of trees, unit	1462
	ծավալը, խոր. մ volume, cub.m	1240.5
Անասունների չթույլատրված արածեցում Prohibited pasture of cattle	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	4
	գլխաքանակը, միավոր quantity of heads, unit	66
Որսականոնների խախտումների ակտերի քանակը, միավոր Quantity of acts of hunting rules violations, unit		53
Անտառխախտումների ակտերի ընդհանուր քանակը, միավոր Total quantity of acts of forest violations, unit		236

Անտառխախտումների գործերի շարժն ըստ տեսակների, 2010թ.

Movement of forest violations cases by types, 2010

(միավոր)
(unit)

	Ընդամենը Total	առ թվում՝ of which		
		ապօրինի անտառհատումներ illegal loggings	անասունների չթույլատրված արածեցում prohibited pasture of cattle	որսականոնների խախտումներ hunting rules violations
Հանձնվել է հետաքննության Submitted for investigation	34	31	-	3
Ուղարկվել է բնապահպանության պետական տեսչություն Sent to the state inspection of nature protection	202	148	4	50
Ընդամենը Total	236	179	4	53

Հատաստելը փայտանյութի մնացորդը, 2010թ.
Rest of wood in glades, 2010

		Ընդամենը Total
Մանիտարական և այլ հատումներից իրացման ենթակա չարտահանված փայտանյութի մնացորդը պահեստներում, խոր. մ Rest of not exported wood to be sold in stocks from sanitary and other loggings, cub. m		568.6
Ըստ հատաստելի տեղազննման նյութերի թույլ են տրված փայտանյութի բացթողնման կանոնների խախտում According to materials on examination of glades, the violence of rules on wood delivery has been committed	նախատեսված, բայց չհատված փայտանյութի ծավալը, խոր. մ volume of anticipated but not felled wood, cub. m	1508.5
	հատաստելը թողնված փայտանյութի մնացորդի ծավալը, խոր. մ volume of rest of wood left in glades, cub. m	629.8
	պահպանության ենթակա ոչնչացված մատղաշի և դեռահասի մակերեսը, հա surface of undergrowth and green to be protected has been destroyed, ha	24.6
Համալիր հատումներից մաքրման ենթակա հատաստելի մակերեսը, հա Surface of glades to be cleaned from complex loggings, ha		1033.0
Համալիր հատումներից չմաքրված հատաստելի մակերեսը, հա Surface of not cleaned glades from complex loggings, ha		116.5

Հատուկ պահպանվող տարածքների հիմնական ցուցանիշները, 2010թ.
Main indicators on specially protected areas, 2010

		Ընդամենը Total
Ազգային պարկերի ¹ National parks ¹	քանակը, միավոր quantity, unit	4
	մակերեսը, հազ. հա surface, thsd. ha	221.4
Պետական արգելոցների ¹ State reserves ¹	քանակը, միավոր quantity, unit	3
	մակերեսը, հազ. հա surface, thsd. ha	35.2
Պետական արգելավայրերի ² State preserves ²	քանակը, միավոր quantity, unit	27
	մակերեսը, հազ. հա surface, thsd. ha	104.3
Հատուկ պահպանվող տարածքներով անցնող բոլոր կարգի ճանապարհների երկարությունը, կմ Length of all types of roads passing through specially protected areas, km		989
Առկա բուսատեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available plants, piece		1855
որից՝ հազվագյուտ of which: rare		150
էնդեմիկ endemic		107
անհետացող disappearing		106

¹ «Մևան» և «Դիլիջան» ազգային պարկերի ու պետական արգելոցների տարածքները վերցված են ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի հողային հաշվեկշռից (առ. 01.07.2010թ), իսկ 2009թ. ստեղծված «Արփի լիճ» և «Արևիկ» ազգային պարկերինը՝ ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշումներից: Տարածքները ենթակա են ճշգրտման համապատասխան չափագրումային աշխատանքների ավարտից հետո:

¹ The areas of “Sevan” and “Dilijan” national parks and preserves are taken out from the land balance of adjunct to the Government of Armenia state Committee of the Real Estate Cadastre (as per 01.07.2010), whereas that of “Arpi Lich” and “Arevik” national parks established in 2009 – by respective Government of Armenia decrees. The areas are subject to more accurate adjustment, after completion of adequate measurement works.

² Աղբյուր՝ ՀՀ բնապահպանության և ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություններ:

² Source: RA ministries of Nature Protection and Agriculture.

	Ընդամենը Total
Առկա վայրի կենդանիների տեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available wild animals, unit	216
որից՝ հազվադեպ of which: scarce	6
անհետացող disappearing	3
Առկա թռչունների տեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available birds, unit	267
որից՝ հազվադեպ of which: scarce	95
էնդեմիկ endemic	2
անհետացող disappearing	41
Առկա երկկենցաղների տեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available amphibia, unit	4
որից՝ անհետացող of which: disappearing	1
Առկա սողունների տեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available reptiles, unit	33
որից՝ հազվադեպ of which: scarce	3
էնդեմիկ endemic	1
անհետացող disappearing	1
Առկա ձկնատեսակների քանակը, հատ Quantity of types of available fish, unit	9
Աշխատողների թվաքանակը տարեվերջին, մարդ Quantity of employees at the end of the year, person	556
այդ թվում՝ գիտական աշխատողներ of which: scientists	24
պահպանության ծառայության աշխատողներ employees of protection service	311
այլ աշխատողներ other employees	221
Ֆինանսական միջոցների առկայությունը տարեվերջին, հազ. դրամ Presence of financial assets at the beginning of the year, thsd. drams	7505.9
Ֆինանսական միջոցների մուտքերը, հազ. դրամ Receipts of financial assets, thsd. drams	732979.1
այդ թվում՝ ՀՀ բյուջեից (պետական, համայնքային) of which: from RA budget (state, communal)	478092.0
արտաբյուջեից from off-budget	254887.1
Ֆինանսական ծախսերը, հազ. դրամ Financial costs, thsd. drams	730925.8
այդ թվում՝ նյութական ծախսեր of which: material expenditures	93558.4
ոչ նյութական ծառայությունների վճարումներ payments for non material services	134131.5
գործուղման ծախսեր business trip expenditures	8012.0
աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ salary and payments equal to it	344424.3
պարտադիր սոցիալական ապահովագրական վճարներ compulsory social insurance payments	80435.3
այլ other	70364.3
Ֆինանսական միջոցների մնացորդը տարեվերջին, հազ. դրամ Rest of financial assets at the end of the year, thsd. drams	9559.2

Հիմնական աշխատանքների կատարումն անտառային տնտեսությունում, 2005-2010թթ.

Main work implementation in forestry, 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Անտառվերականգնում, հա Reforestation in forests, ha	3017.5	8924.7	6204.0	5187.0	25.0	190.2
այդ թվում՝ անտառի տնկում և ցանքս of which: forest planting and sowing	582.5	86.0	755.9	237.0	25.0	190.2

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Մատղաշ տնկիների փոխադրումն արժեքավոր անտառային տնկիների կարգի մեջ, հա Movement of underbrush in the valuable forest plants, ha	49.0	54.5	164.3	32.0	13.5	14.1	
Վերականգնողական և գլխավոր օգտագործման անտառահատումներ Restorative and main use loggings	մակերեսը, հա surface, ha	1293.0	1807.0	1887.0	1452.0	1049.0	957.5
	հատվել է լիկվիդային փայտանյութ, հազ. խիտ խոր. մ felled liquidative wood, thsd. dense cub. m	25.7	30.8	49.3	33.3	21.0	19.8
Անտառխնամքի և սանիտարական նպատակներով անտառահատումներ Loggings with purpose of forest care and sanitary	մակերեսը, հա surface, ha	1781.0	2446.0	12644.5	22818.2	2303.4	1527.1
	հատվել է լիկվիդային փայտանյութ, հազ. խիտ խոր. մ felled liquidative wood, thsd. dense cub. m	84.1	65.6	65.4	40.0	50.5	34.3

Անտառտնտեսական աշխատանքների ծավալը, 2005-2010թթ.

Amount of forestry work, 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Անտառտնտեսական աշխատանքներ, մլն. դրամ Forestry work, mln. drams	1179.3	1470.3	1533.7	1557.7	1363.8	1362.3	
այդ թվում՝ տնտեսական եղանակով of which by economic way	1172.9	1388.6	1514.5	1542.2	1348.8	1344.5	
Անտառների պահպանումը հրդեհներից ավիացիայի օգնությամբ, հազ. դրամ Forests protection from fires by aviation, thsd. drams	-	-	-	-	-	-	
Անտառշինարարություն, հազ. դրամ Reforestation, thsd. drams	-	75010.0	4950.0	-	-	150.0	
Կանաչ գոտիների բարեկարգում Improvement of green areas	տարածքը, հա area, ha	373.2	373.2	373.2	373.2	403.4	373.4
	ծախսերը, հազ. դրամ expenditure, thsd. drams	6450.0	6682.9	9120.0	6427.0	13925.0	17815.3

Անտառների պահպանումը վնասատուներից և անտառային հիվանդություններից, 2005-2010թթ.

Forests protection from pests and forest diseases, 2005-2010

(հազ. հա)
(thsd. ha)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Վարակված օջախների ընդհանուր մակերեսը տարեկազմին Total surface of infected hotbeds at the beginning of the year	20.5	20.4	30.0	19.5	15.5	19.4
որից՝ վարակված անտառային հիվանդություններով of which: infected by forest diseases	4.2	4.2	5.7	10.8	8.4	17.1
Բուժում պահանջող վարակված օջախների մակերեսը Surface of infected hotbeds requiring treatment	20.5	20.2	30.0	7.7	15.5	19.4
Վարակված օջախների մակերեսից պայքարի միջոցներով վերացված մակերեսը Surface liquidated through the fighting measures from the infected hotbeds surface	0.1	19.8	5.7	7.7	5.1	0.2

Անտառհատումների ծավալներն ըստ տեսակների, 2005-2010թթ.

Volume of loggings by types, 2005-2010

(հեկտար)
(hectare)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Լուսավորման և մաքրման Clarification and cleaning	-	145	108.0	99.8	-	-
Նոսրացման Thinning out	64	305	200.0	80.0	64.5	95.7
Անցումային Transition	70	189	174.0	8.2	511.8	400.9
Սանիտարական Sanitary	1293	1807	1887.0	1452.0	1049.0	957.5
Այլ ¹ Other ¹	354	-	10275.5	21178.2	678.1	73.0
Հատումների ծավալը, ընդամենը Volume of felling, total	1781	2446	12644.5	22818.2	2303.4	1527.1

Մթերված փայտանյութի ծավալներն ըստ անտառհատման տեսակների, 2005-2010թթ.

Volume of stored firewood by logging types, 2005-2010

ա) ընդամենը
a) total

(խիտ խոր. մ)
(dense cub. m)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Լուսավորման և մաքրման Clarification and cleaning	-	2640	892.0	2360.0	-	-
Նոսրացման Thinning out	630.0	1530	1295.0	856.0	628.4	854.3
Անցումային Transition	1356.0	3277	3850.0	156.0	11964.5	13298.4
Սանիտարական Sanitary	21225.5	29981	35506.2	26401.1	21086.5	19135.1
Այլ ¹ Other ¹	30895.0	22912	3660.4	8862.7	17759.0	5220.3
Հատումների ծավալը, ընդամենը Volume of felling, total	54106.5	60340	45203.6	38635.8	51438.4	38508.1

բ) շինափայտ
b) timber

(խիտ խոր. մ)
(dense cub. m)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Լուսավորման և մաքրման Clarification and cleaning	-	68.0	390.0	232.2	-	-
Նոսրացման Thinning out	192	507.0	512.0	253.0	201.2	288.4
Անցումային Transition	371	883.0	986.0	52.0	1909.1	1717.0
Սանիտարական Sanitary	2009	3465.5	4360.5	2781.8	2009.9	2113.4
Այլ ¹ Other ¹	3476	1722.0	385.6	421.5	845.0	594.3
Հատումների ծավալը, ընդամենը Volume of felling, total	6048	6645.5	6634.1	3740.5	4965.2	4713.1

¹ Բերված է «Հայանտար» ՊՈԱԿ-ի տրամադրած տեղեկատվությունը: 2010թ. իրականացվել է նաև Սևանա լճի ափամերձ ջրածածկ տարածքների մաքրման աշխատանքներ 73.3 հա տարածքի վրա, մթերվել է 2150 խիտ խոր. մ փայտանյութ, որից 400 խիտ խոր. մ՝ շինափայտ:

¹ This information is provided by "Hayantar" (ArmForest) SNCO. Cleaning works are also done on 73.3 ha of Lake Sevan coastal submerge area in 2010; 2150 dense cub. m wood is stored, including 400 dense cub. m of timber.

Հատատեղերում փայտանյութի շարժը, 2005-2010թթ.

Movement of firewood at glades, 2005-2010

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
Իրացման ենթակա փայտանյութի մնացորդը պահեստներում, ընդամենը, խոր. մ Rest of wood to be sold in stocks, total, cub. m		4361.0	5482.7	254.1	353.4	554.6	568.6
այդ թվում՝ անտառվերականգնման հատումներից of which: reforestation felling		-	4.7	-	-	-	-
սանիտարական և այլ հատումներից sanitary and other felling		4361.0	5478.0	254.1	353.4	554.6	568.6
Ըստ հատատեղերի տեղագնման նյութերի թույլ են տրված փայտանյութի բացթողնման կանոնների խախտում According to materials on examination of glades, the violence of rules on wood delivery has been committed	նախատեսված, բայց չհատված փայտանյութի ծավալը, հազ. խոր. մ volume of anticipated but not felled wood, thsd. cub.m	8.9	7.7	8.9	7.2	0.8	1.5
	հատատեղերում թողնված փայտանյութի մնացորդի ծավալը, հազ. խոր. մ volume of rest of wood left in glades, thsd. cub.m	5.6	4.5	5.4	0.2	0.6	0.6
	ոչնչացվել է պահպանության ենթակա մատղաշը և դեռահասը, հա destroyed undergrowth and green which were subject to protection, ha	31.0	8.9	50.4	36.7	11.7	24.6
Մաքրման ենթակա հատատեղերի մակերեսը, հա Surface of glades to be cleaned, ha		5622.0	1299.9	1230.2	1221.2	1024.6	1033.0
այդ թվում՝ համալիր հատումներից of which: from complex loggings		5622.0	778.4	1230.2	1221.2	1024.6	1033.0
Չմաքրված հատատեղերի մակերեսը, հա Surface of not cleaned glades, ha		555.0	260.6	318.1	123.5	175.2	116.5
այդ թվում՝ համալիր հատումներից of which: from complex loggings		555.0	137.0	318.1	123.5	175.2	116.5

Անտառխախտումներն ըստ տեսակների, 2005-2010թթ.

Forest violations by types, 2005-2010

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ապօրինի անտառհատումներ Illegal loggings	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	713	345	269	227	218	179
	ծառերի քանակը, միավոր quantity of trees, unit	7315	3375	1656	1150	1670	1462
	ծավալը, հազ. խոր. մ volume, thsd. cub.m	2.4	1.7	1.8	1.1	1.2	1.2
Անասունների չթույլատրված արածեցում Prohibited pasture of cattle	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	50	28	37	8	16	4
	գլխաքանակը, միավոր quantity of heads, unit	1918	906	800	2292	132	66
Հողագավթում Land capture	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	8	1	3	5	1	-
	տարածքը, հա territory, ha	3.7	2.7	0.5	0.8	0.1	-
Անօրինական խոտհունձ և այլն Illegal haymaking and other	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	4	5	4	-	5	-
	տարածքը, հա territory, ha	45.9	1.2	5.1	-	0.12	-
Անօրինական հողի դուրս բերում Illegal removing of land	ակտերի քանակը, միավոր quantity of acts, unit	-	1	-	-	-	-
	ծավալը, հազ. խոր. մ volume, thsd. cub.m	-	5.8	-	-	-	-

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Որսականոնների խախտումների ակտերի քանակը, միավոր Quantity of acts of hunting rules violations, unit	48	93	90	2	79	53
Անտառխախտումների ակտերի ընդհանուր քանակը, միավոր Total quantity of acts of forest violations, unit	823	473	403	242	319	236

Անտառային հրդեհները, 2005-2010թթ.

Forest fires, 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Հրդեհների քանակը, միավոր Quantity of fires, unit	10	10	1	9	17	50	
այդ թվում՝ ըստ պատճառների of which by causes	գյուղատնտեսական հողատեսքերի հրկիզումից from firing of agricultural lands	-	1	-	3	15	46
	բնակչության մեղքով through population`s fault	10	2	-	4	-	-
	այլ կազմակերպությունների մեղքով through other organization`s fault	-	1	-	-	-	2
	այլ other	-	6	1	2	2	2
Հրդեհված տարածքի մակերեսը, հա Square of fired area, ha	45.4	333.6	12.5	19.0	18.7	846.9	
որից՝ անտառածածկ of which: forest covered	20.1	299.2	12.5	15.2	7.5	786.1	
Հրդեհներից անտառտնտեսություններին պատճառված վնասը, մլն. դրամ Damage caused to forestry by fires, mln. drams	1.5	500.2	...	0.5	0.1	1.7	
Անտառվերականգնման աշխատանքների արժեքը, հազ. դրամ Cost of reforestation works, thsd. drams	11426.7	46763.6	-	0.1	-	-	
Տարածքի մաքրման աշխատանքների արժեքը, հազ. դրամ Cost of area cleaning works, thsd. drams	100.6	405.6	-	-	-	-	
Հրդեհների մարման ծախսերը, հազ. դրամ Expenses of smothering of fires, thsd. drams	31.0	1268.5	-	361.2	52.3	1655.0	
Հրդեհների հետ կապված ակտավորված հետաքննության նյութերի քանակը, միավոր Number of investigation materials on statements related to fires, unit	3	9	1	-	-	36	
Անտառային պահախմբի կողմից վարչական կարգով On the part of forest warden group by administrative order	տուգանման դեպքերի քանակը, միավոր number of fining cases, unit	1	-	-	-	-	-
	զանձված տուգանքը, հազ. դրամ levied penalty, thsd. drams	140.0	-	-	-	-	-

Հատուկ պահպանվող տարածքների գործունեության
հիմնական ցուցանիշները, 2005-2010թթ.

Main indicators of activity of specially protected areas, 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ազգային պարկերի քանակը, միավոր Number of national parks, unit	2	2	2	2	4	4
Պետական արգելոցների քանակը, միավոր Number of state reserves, unit	3	3	3	3	3	3
Հատուկ պահպանվող տարածքներով անցնող բոլոր կարգի ճանապարհների երկարությունը, կմ Length of all types of roads passing through specially protected areas, km	846	897	909	959	989	989
Ազգային պարկերի և արգելոցների ընդհանուր մակերեսը, հազ. հա Total surface of national parks and reserves, thsd. ha	218.2	220.6	201.1	201.1	260.9	256.6
այդ թվում՝ of which						
անտառածածկ տարածք forest covered territory	53.1	53.2	52.8	52,3	69.9	70.9
մարգագետիններ meadows	28.4	30.2	5.2	5,2	21.2	24.2
ջրածածկ տարածք water covered territory	125.6	125.6	126.5	126,4	129.3	126.2
այլ տարածքներ other territories	11.1	11.6	16.6	17,2	40.5	35.3
Աշխատողների թվաքանակը տարեվերջին, մարդ Number of employees at the end of the year, person	439	445	472	489	502	556
այդ թվում՝ of which						
գիտական աշխատողներ scientists	22	27	27	25	24	24
պահպանության ծառայության աշխատողներ employees of protection service	239	247	238	276	288	311
այլ աշխատողներ other employees	178	171	207	188	190	221

ՀՀ պետական արգելավայրեր¹

RA state preserves¹

Անվանումը Name	Հիմնադրման տարեթիվը և ստեղծման մասին որոշումը Date of formation and resolution	Տարածքը, հա Territory, ha	Տեղադրությունը (մարզ) Location (marz)	Պահպանության օբյեկտը Subject of protection
Ախնաբադի կենու պուրակ Akhnabat yew grove	29.01.1959թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	25.0	Տավուշ Tavush	Ռելիկտային կենի հատապտղային Relic yew berry
Արագածի ալպյան Aragats alpine	29.01.1959թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	300.0	Արագածոտն Aragatsotn	Սառցադաշտային Քարի լիճ, ալպյան մարգագետին Glacier Qari Lake, alpine meadow
Արզական- Մեղրաձորի Arzakan-Meghradzor	19.04.1971թ. ՀՍՍՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	14500.0	Կոտայք Kotayk	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Արջատիլկենու Hazel	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	40.0	Տավուշ Tavush	Ռելիկտային արջատիլկենի, կենի հատապտղային Relic hazel, berry yew

¹ Նախորդ հրատարակումների համեմատ ճշգրտումները կատարված են հիմք ընդունելով ՀՀ բնապահպանության նախարարության տրամադրած տեղեկատվությունը:

¹ Compared to previous publications some corrections are made based on the information provided by the Ministry of Nature Protection RA.

Անվանումը Name	Հիմնադրման տարեթիվը և ստեղծման մասին որոշումը Date of formation and resolution	Տարածքը, հա Territory, ha	Տեղադրությունը (մարզ) Location (marz)	Պահպանության օբյեկտը Subject of protection
Բանքսի սոճու Banks pine	29.01.1959թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	4.0	Կոտայք Kotayk	Ամերիկյան սոճի բանքսի American pine banks
Բողաքարի ¹ Boghakar ¹	10.08.1989թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 10.08.1989	2728.0	Սյունիք Syunik	Ֆլորայի և ֆաունայի էնդեմ ու հազվագյուտ տեսակներ Endemic and rare kinds of flora and fauna
Գանձաքարի Gandzakar	19.04.1971թ. ՀՍՄՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	6800.0	Տավուշ Tavush	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Գետիկի Getik	19.04.1971թ. ՀՍՄՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	6000.0	Գեղարքունիք Gegharkunik	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Սևանի գիհու նոսրանտառային Sevan juniper thin forest	13.09.1958թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	3312.0	Գեղարքունիք Gegharkunik	Ռելիկտային գիհու տարբեր տեսակներ, հատկապես գիհի բազմապտուղ Different kinds of relic juniper, especially juniper polycarpic
Գորիսի Goris	16.11.1972թ. ՀՍՄՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 775 Instruction of CM of ASSR N 775 dated 16.11.1972	1900.0	Սյունիք Syunik	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Գոռավանի ավազուտներ Goravan sands	29.01.1959թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	98.9	Արարատ Ararat	Ավազուտային անապատ՝ բնորոշ տեսակներով Sand desert with typical kinds
Գյուլագարակի սոճու Gyulagarak pine	13.09.1958թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	2576.0	Լոռի Lori	Ռելիկտային սոճու անտառներ Relic pine forests
Եղեգիսի Eghegis	16.11.1971թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 375 Resolution of CM of ASSR N 375 dated 16.11.1971	4200.0	Վայոց ձոր Vayots dzor	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Իջևանի Ijevan	9.04.1971թ. ՀՍՄՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	7800.0	Տավուշ Tavush	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Հանքավանի ջրաբանական Hankavan hydrologic	23.03.1981թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 148 Resolution of CM of ASSR N 148 dated 23.03.1981	5202.9	Կոտայք Kotayk	«Հանքավան» հանքային ջուր “Hankavan” mineral water
Հեր-Հերի նոսրանտառային Her-Her thin forest	13.09.1958թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	6139.0	Վայոց ձոր Vayots dzor	Ռելիկտային գիհու նոսրանտառ Relic juniper thin forest
Մագահովիտի Ridge valley	19.04.1971թ. ՀՍՄՀ ՄՍ հրահանգ թիվ 212 Instruction of CM of ASSR N 212 dated 19.04.1971	5000.0	Լոռի Lori	Անտառային կենդանիներ Forest animals
Կովկասյան մրտավարդենու Caucasian rose bay	29.01.1959թ. ՀՍՄՀ ՄՍ որոշում թիվ 20 Resolution of CM of ASSR N 20 dated 29.01.1959	1000.0	Լոռի Lori	Ռելիկտային մրտավարդ կովկասյան Caucasian relic rose bay

¹ Արգելավայրը ներառված է «Արևիկ» ազգային պարկի մեջ և դրա մակերեսը արգելավայրերի մակերեսների հանրագումարից հանված է:

¹ The preserve is included in “Arevik” national parks, and therefore, its surface area is deducted from the summed up total of all preserves.

*Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2010թ.
Environment and natural resources in RA for 2010*

Անվանումը Name	Հիմնադրման տարեթիվը և ստեղծման մասին որոշումը Date of formation and resolution	Տարածքը, հա Territory, ha	Տեղադրությունը (մարզ) Location (marz)	Պահպանության օբյեկտը Subject of protection
Արարատի որդան կարմիրի Ararat red cochineal	03.02.1987թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 61 Resolution of CM of ASSR N 61 dated 03.02.1987	204.0	Արմավիր Armavir	Որդան կարմիր էնդեմ միջատ Red cochineal endemic insect
Ջերմուկի Jermuk	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	3865.0	Վայոց ձոր Vayots dzor	Խոշորատեղ կաղնու լեռնային անտառներ և հազվագյուտ կենդանիներ Big stamen oak mountainous forests and rare animals
Ջերմուկի ջրաբանական Jermuk hydrologic	23.03.1981թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 148 Resolution of CM of ASSR N 148 dated 23.03.1981	17371.8	Վայոց ձոր Vayots dzor	«Ջերմուկ» հանքային ջուր "Jermuk" mineral water
Սև լճի Sev lake	արգելոց՝ 17.10.1987թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 717, արգելավայր՝ 12.10.2001թ. ՀՀ կառավա- րության որոշում թիվ 976 Reserve - resolution of CM of ASSR N 717 dated 17.10.1987 preserve - resolution of RA government N 976 dated 12.10.2001	240.0	Սյունիք Syunik	Հրաբխային լիճ և շրջապատող մարգագետնային Էկոհամակարգեր Volcanic lake and Surrounding meadow ecosystems
Սոսու պուրակ Plane-tree park	13.09.1958թ. ՀՍՍՀ ՄՍ որոշում թիվ 341 Resolution of CM of ASSR N 341 dated 13.09.1958	64.2	Սյունիք Syunik	Կովկասում միակ սոսի բնական պուրակ The only plane-tree natural park in Caucasus
Խոր Վիրապ Khor Virap	25.01.2007թ. ՀՀ կառավարության որոշում թիվ 975-Ն Resolution of RA government N 975-N dated 25.01.2007	50.3	Արարատ Ararat	Ջրաճահճային Էկոհամա- կարգեր և բնորոշ բույսերի ու կենդանիների տեսակներ Water bog ecosystems and kinds of typical plants and animals
Գիլան Gilan	24.05.2007թ. ՀՀ կառա- վարության որոշում թիվ 673-Ն Resolution of RA government N 673-N dated 24.05.2007	118.0	Արարատ Ararat	Լեռնաանտառային Էկոհամա- կարգեր, տուրիզմի զարգացում Mountainous forest ecosystems, tourism development
Ջանգեղուր Zangezur	15.10.2009թ. ՀՀ կառա- վարության որոշում թիվ 1187-Ն Resolution of RA government N 1187-N dated 15.10.2009	17368.8	Սյունիք Syunik	Մերձալպյան մարգագետնային համակարգեր, էնդեմ և հազ- վագյուտ կենդանատեսակների միջավայր System of subalpine meadows, habitat for endemic and rare animal species.
Զիկատար Zikatar	08.04.2010թ. ՀՀ կառա- վարության որոշում թիվ 380-Ն Resolution of RA government N 380-N dated 08.04.2010	150.0	Տավուշ Tavush	Անտառային, բնական էկոհամա- կարգեր, լանդշաֆտային ու կեն- սաբանական բազմազանություն, բնության և պատմամշակութա- յին եզակի հուշարձաններ Forest and natural ecosystems, landscape and biological diversity, natural and cultural-historic unique monuments